

# Tartalom / Index

TÉTEL / MOVEMENT

OLDALSZÁM  
/ PAGE NR.

## Parte prima

1. Coro "In principio erat Verbum" .....	9.
2. Recitativo (Evangelista) "Fuit homo missus a Deo" .....	35.
3. Coro "Erat lux vera" .....	36.
4. Recitativo (Evangelista) "In propria venit" .....	45.
5. Aria (Soprano) "His, qui credunt in nomine eius" .....	46.
6. Solo con Coro (Soprano) "Et Verbum caro factum est" .....	55.

## Parte seconda

7. Preludio .....	83.
8. Recitativo (Evangelista) "Factum est autem, in diebus illis" .....	95.
9. Aria (Tenore) "Et ascendit sicut virgultum coram eo" .....	97.
10. Recitativo (Evangelista) "Et pastores erant in regione eadem" .....	107.
11. Aria (Angelus) "Nolite timere" .....	110.
12. Recitativo con Coro (Evangelista) "Et subito facta est cum angelo / Gloria in excelsis Deo" .....	117.
13. Recitativo e Terzetto (Evangelista, 3 Pastores) "Et factum est ut discesserunt ab eis / Pueri surgite" .....	133.
14. Settetto (Maria, 3 Pastores, Melchior, Caspar, Balthasar) "Dormi, mea gratia" .....	146.
15. Coro "Puer natus in Bethlehem" .....	

## DRAMATIS PERSONÆ

Evangelista (*tenor*) — Soprano — Tenore — Maria (*soprano*) — Angelus / Angyal / Angel (*soprano*) —  
3 Pastores / 3 Pásztor / 3 Sheperds (*tenore, baritone, basso*) —  
3 Magos / Háromkirályok / 3 Kings (*tenor, baritone, bass*) —  
Coro  
Archi / Strings

A József Attila-verset, a Kájoni-népénekét és a magyar népi betlehemes szövegeket latinra és angolra fordította: Fehér Bence  
Latin & English translation: Bence Fehér

ISMN 979-

# Oratorium tempore nativitatis Christi secundum evangelistam Ioannem et Lucam

## Parte prima

### 1. Coro

#### CORO

In principio erat Verbum,  
et Verbum erat apud Deum,  
et Deus erat Verbum.  
Hoc erat in principio apud Deum.  
Omnia per ipsum facta sunt, et sine  
ipso factum est nihil, quod factum est.

In ipso vita erat,  
et vita erat lux hominum,  
et lux in tenebris lucet, et tenebræ eam  
non comprehenderunt.

### 2. Recitativo

#### EVANGELISTA

Fuit homo missus a Deo,  
cui nomen erat Ioannes;  
hic venit in testimonium,  
ut testimonium perhiberet de lumine,  
ut omnes crederent per illum.  
Non erat ille lux, sed ut testimonium  
perhiberet de lumine.

### 3. Coro

#### CORO

Erat lux vera, quæ illuminat omnem  
hominem, veniens in mundum.  
In mundo erat,  
et mundus per ipsum factus est,  
et mundus eum non cognovit.

### 4. Recitativo

#### EVANGELISTA

In propria venit,  
et sui eum non receperunt.  
Quotquot autem acceperunt eum,  
dedit eis potestatem  
filios Dei fieri:

### 5. Aria

#### SOPRANO

His, qui credunt in nomine eius,  
qui non ex sanguinibus neque ex  
voluntate carnis neque ex voluntate  
viri, sed ex Deo nati sunt.

## Első rész

### 1. Kórus

#### KÓRUS

Jn. 1. 1. Kezdetben volt az Ige,  
az Ige Istennél volt,  
és Isten volt az Ige,  
Jn. 1. 2. ő volt kezdetben Istennél.  
Jn. 1. 3. minden általa lett,  
nélküle semmi sem lett, ami lett.

Jn. 1. 4. Benne élet volt,  
s az élet volt az emberek világossága.  
Jn. 1. 5. A világosság világít a sötétségben,  
de a sötétség nem fogta fel.

### 2. Recitativo

#### EVANGÉLISTA

Jn. 1. 6. Föllépett egy ember,  
az Isten küldte, s János volt a neve.  
Jn. 1. 7. Azért jött, hogy tanúságot tegyen,  
tanúságot a világosságról,  
hogy mindenki higgyen általa.  
Jn. 1. 8. Nem ő volt a világosság, csak  
tanúságot kellett tennie a világosságról.

### 3. Kórus

#### KÓRUS

Jn. 1. 9. (Az Ige) volt az igazi világosság,  
amely minden embert megvilágosít.  
Jn. 1. 10. A világba jött, a világban volt,  
általa lett a világ,  
mégsem ismerte fel a világ.

### 4. Recitativo

#### EVANGÉLISTA

Jn. 1. 11. A tulajdonába jött,  
de övéi nem fogadták be.  
Jn. 1. 12. Ám akik befogadták,  
azoknak hatalmat adott,  
hogy Isten gyermekei legyenek:

### 5. Ária

#### SZOPRÁN

Azoknak, akik hisznek nevében,  
Jn. 1. 13. akik nem a vérnek vagy a testnek  
a vágyából s nem is a férfi akaratából,  
hanem Istenről születtek.

## First part

### 1. Choir

#### CHOIR

*In the beginning was the Word,  
and the Word was with God,  
and the Word was God.  
The same was in the beginning with  
God. All things were made by him; and  
without him was not any thing made  
that was made.*

*In him was life; and the life was the  
light of men. And the light shineth in  
darkness; and the darkness  
comprehended it not.*

### 2. Recitative

#### EVANGELIST

*There was a man sent from God, whose  
name was John.  
The same came for a witness, to bear  
witness of the Light, that all men  
through him might believe.  
He was not that Light, but was sent to  
bear witness of that Light.*

### 3. Choir

#### CHOIR

*That was the true Light, which lighteth  
every man that cometh into the world.  
He was in the world,  
and the world was made by him,  
and the world knew him not.*

### 4. Recitative

#### EVANGELIST

*He came unto his own, and his own  
received him not.  
But as many as received him,  
to them gave he power  
to become the sons of God:*

### 5. Air

#### SOPRANO

*Even to them that believe on his name,  
Which were born, not of blood,  
nor of the will of the flesh,  
nor of the will of man, but of God.*

## 6. Solo con Coro

SOPRANO, CORO

Et Verbum caro factum est,  
et habitavit in nobis;

CORO

et vidimus gloriam eius,  
gloria quasi Unigeniti a Patre,  
plenum gratiae et veritatis.

SOPRANO

Ioannes testimonium perhibet de ipso  
et clamat dicens:  
"Hic erat, quem dixi:  
Qui post me venturus est, ante me  
factus est, quia prior me erat."

CORO

Et de plenitudine eius nos omnes  
accepimus, et gratiam pro gratia;

SOPRANO

quia lex per Moysen data est,

CORO

Alleluia!

SOPRANO

gratia et veritas per Iesum Christum  
facta est.

CORO

Alleluia!

Deum nemo vidit umquam;  
unigenitus Deus, qui est in sinum  
Patris ipse enarravit.

Alleluia!

## 6. Szóló kórussal

SZOPRÁN, majd KÓRUS

Jn. 1.14. S az Ige testé lett,  
s közöttünk élt.

KÓRUS

Láttuk dicsőségét, az Atya  
Egysziöltének dicsőségét,  
akit kegyelem és igazság tölt be.

SZOPRÁN

Jn. 1.15. János tanúbizonyságot tett róla,  
amikor azt mondta:  
"Ez az, aki ról hirdettem:  
Aki nyomomba lép, nagyobb nálam,  
mert előbb volt, mint én."

KÓRUS

Jn. 1.16. Mindannyian az ó teljességből  
részessültünk, kegyelmet kegyelemre  
halmozva.

SZOPRÁN

Jn. 1.17. Mert a törvényt Mózes  
közvetítette,

KÓRUS

Alleluja!

SZOPRÁN

a kegyelem és az igazság azonban Jézus  
Krisztus által lett osztályrészünk.

KÓRUS

Alleluja!

Jn. 1.18. Isten nem láttá soha senki,  
az Egysziölt Fiú nyilatkoztatta ki,  
aki az Atya ölon van.  
Alleluja!

## 6. Solo with Choir

SOPRANO, then CHOIR

And the Word was made flesh,  
and dwelt among us...

CHOIR

(and we beheld his glory, the glory as of  
the only begotten of the Father,)  
full of grace and truth.

SOPRANO

John bare witness of him,  
and cried, saying,  
This was he of whom I spake, He that  
cometh after me is preferred before me:  
for he was before me.

CHOIR

And of his fulness have all we received,  
and grace for grace.

SOPRANO

For the law was given by Moses,

CHOIR

Alleluia!

SOPRANO

but grace and truth came by Jesus  
Christ.

CHOIR

Alleluia!  
No man hath seen God at any time; the  
only begotten Son, which is in the  
bosom of the Father, he hath declared  
him. Alleluia!

## Parte seconda

### 7. Preludio

### 8. Recitativo

EVANGELISTA

Factum est autem, in diebus illis exiit  
edictum a Caesare Augusto, ut  
describeretur universus orbis.

Hæc descriptio prima facta est  
praeside Syriae Quirino.  
Et ibant omnes, ut profiterentur,  
singuli in suam civitatem.

### Második rész

### 7. Bevezető

### 8. Recitativo

EVANGÉLISTA

Lk. 2.1. Azokban a napokban történt, hogy  
Augustus császár rendeletet adott ki,  
hogy az egész földkerekséget írják össze.

Lk. 2.2 Ez az első összeírás Quirinius,  
Szíria helytartója alatt volt.  
Lk. 2.3. mindenki elment a maga  
városába, hogy összeírják.

### Second part

### 7. Prelude

### 8. Recitative

EVANGELIST

And it came to pass in those days, that  
there went out a decree from Caesar  
Augustus, that all the world should be  
taxed.

(And this taxing was first made when  
Cyrenius was governor of Syria.)  
And all went to be taxed, every one into  
his own city.

Ascendit autem et Ioseph a Galilaea de civitate Nazareth in Iudeam in civitatem David, quæ vocatur Bethlehem, eo quod esset de domo et familia David,  
ut profiteretur cum Maria despontata sibi, uxore prægnante.  
Factum est autem, cum essent ibi, impleti sunt dies, ut pareret,  
et peperit filium suum primogenitum; et pannis eum involvit et reclinavit eum in præsepio,  
quia non erat eis locus in deversorio.

## 9. Aria

TENORE

Et ascendit sicut virgultum coram eo

et sicut radix de terra sitienti.  
Despectus erat et novissimus virorum,  
vir dolorum  
et sciens infirmitatem,  
et quasi abscondebamus vultum  
coram eo;  
despectus, unde nec reputabamus  
eum.  
Ipse autem vulneratus est propter  
iniquitates nostras,  
et livore eius sanati sumus.

## 10. Recitativo

EVANGELISTA

Et pastores erant in regione eadem  
vigilantes et custodientes vigilias  
noctis supra gregem suum.  
Et angelus Domini stetit iuxta illos, et  
claritas Domini circumfulsit illos, et  
timuerunt timore magno.

Et dixit illis angelus:

## 11. Aria

ANGELUS

Nolite timere; ecce enim evangelizo  
vobis gaudium magnum,  
quod erit omni populo,  
quia natus est vobis hodie Salvator,  
qui est Christus Dominus,  
in civitate David.  
Et hoc vobis signum: invenietis  
infantem pannis involutum  
et positum in præsepio.

Lk. 2. 4. József is fölment Galilea Názáret nevű városából Júdeába, Dávid városába, Betleheme, mert Dávid házából és nemzetéből származott,

Lk. 2. 5. hogy összeírják jegyesével, Máríával együtt, aki áldott állapotban volt.

Lk. 2. 6. Ott-tartózkodásuk alatt elérkezett a szülés ideje.

Lk. 2. 7. Mária megszilte elsőszülött fiát, bepólyálta és jászolba fektette,

mert nem jutott nekik hely a szálláson.

## 9. Ária

TENOR

Iz. 53. 2. Úgy nőtt fel előttiink, mint a hajtás,

és mint a gyökér a szomjas földből.

Iz. 53. 3. Megvetett volt, utolsó az emberek között, a fájdalmak férfia,  
aki tudta, mi a szenvédés;  
olyan, aki elöl iszonyattal eltakarjuk arcunkat,  
megvetett, akit bizony nem becsültünk sokra.

Iz. 53. 5. Igen, a mi bűneinkért szúrták át,  
az ő sebei szereztek nekiink gyógyulást.

## 10. Recitativo

EVANGÉLISTA

Lk. 2. 8. Pásztorok tanyáztak a vidéken kint a szabad ég alatt, és éjnek idején őrizték nyájukat.

Lk. 2. 9. Egyszerre csak ott állt előttiuk az Úr angyala, és beragyogta őket az Úr dicsősége. Nagyon megijedtek.

Lk. 2. 10. De az angyal így szólt hozzájuk:

## 11. Ária

ANGYAL

Ne féljetek!

Íme, nagy örömet adok tudtul nektek  
és az lesz majd az egész népnek.

Lk. 2. 11. Ma megszületett a Megváltó  
nektek, Krisztus, az Úr,  
Dávid városában.

Lk. 2. 12. Ez lesz a jel:  
Találtok egy jászolba fektetett,  
bepólyált gyermeket.

And Joseph also went up from Galilee, out of the city of Nazareth, into Judæa, unto the city of David, which is called Bethlehem; (because he was of the house and lineage of David:)

To be taxed with Mary his espoused wife, being great with child.

And so it was, that, while they were there, the days were accomplished that she should be delivered.

And she brought forth her firstborn son, and wrapped him in swaddling clothes, and laid him in a manger; because there was no room for them in the inn.

## 9. Air

TENOR

For he shall grow up before him as a tender plant,

and as a root out of a dry ground.

He is despised and rejected of men;

a man of sorrows,

and acquainted with grief:

and we hid as it were

our faces from him;

he was despised, and we esteemed him not.

But he was wounded for our transgressions;

and with his stripes we are healed.

## 10. Recitative

EVANGELIST

And there were in the same country shepherds abiding in the field, keeping watch over their flock by night.

And, lo, the angel of the Lord came upon them, and the glory of the Lord shone round about them: and they were sore afraid.

And the angel said unto them:

## 11. Air

ANGEL

Fear not: for, behold, I bring you good tidings of great joy, which shall be to all people.

For unto you is born this day in the city of David a Saviour, which is Christ the Lord.

And this shall be a sign unto you; Ye shall find the babe wrapped in swaddling clothes, lying in a manger.

## 12. Recitativo e Coro

EVANGELISTA

Et subito facta est cum angelo  
multitudo militiae cælestis laudantium  
Deum et dicentium:

CORO

Gloria in excelsis Deo,  
et in terra pax hominibus  
bonæ voluntatis!

## 13. Recitativo e Terzetto

EVANGELISTA

Et factum est, ut discesserunt ab eis  
angeli in cælum, pastores loquebantur  
ad invicem:

TERTIUS PASTOR

Pueri, surgite festinatim!  
Angeli sermonem teneatim?  
Adorate nunc ostensem  
Salvatorem una mecum!

TRES PASTORES

Nihil moraturi festinemus,  
asinum clitellis oneremus,  
Salvator est nunc ostensus,  
hunc nos omnes adoremus.

SECUNDUS PASTOR

Sed quem cœli protulere,  
quid possumus huic præbere?

TERTIUS PASTOR

Feram, lactis potis sum quantillum.

SECUNDUS PASTOR

Equidem caseum, panicellum.

PRIMUS PASTOR

Equidem portabo huic agnellum.

TRES

Nihil moraturi etc.  
Surgite! Ite! Pergite!

EVANGELISTA

Et venerunt festinantes et invenerunt  
Mariam et Ioseph et infantem positum  
in præsepio.

## 14. Settetto

MARIA

Dormi mea gratia,  
dormi mea rosa,  
bellula, tenellula,  
gemma pretiosa.

## 12. Recitativo és Kórus

EVANGÉLISTA

Lk. 2. 13. Hirtelen mennyei seregek  
sokasága vette körül az angyalt, és  
dicsőítette az Istent ezekkel a szavakkal:

KÓRUS

Lk. 2. 14. Dicsőség a magasságban  
Istennek és békesség a földön  
a jóakarat embereinek!

## 13. Recitativo és Tercett

EVANGÉLISTA

Lk. 2. 15. Mihelyt az angyalok visszatértek  
a mennye, a pásztorok így szóltak  
egymáshoz:

(magyar népi betlehemes szöveg)

III. PÁSZTOR

Szaporán keljetek fel, bojtárok!  
Az angyal azt mondja, hallották?  
Üdvözítőt ti ma láttok,  
vélem együtt imádjátok!

HÁROM PÁSZTOR

Ne is késsünk semmit, csak induljunk,  
a nyerges szamárra felrakodjunk,  
Üdvözítőt mi ma látunk,  
mindannyian Őt imádjuk!

II. PÁSZTOR

De mit vegyünk a gyermeknek,  
kit az égből kijelentnek?

III. PÁSZTOR

Majd én viszek neki kis tejecskét.

II. PÁSZTOR

Én is viszek sajtot, kenyerecskét.

I. PÁSZTOR

Én is viszek neki kis báránykát.

HÁRMAN

Ne is késsünk semmit stb.  
Induljunk! Menjünk! Siessünk!

EVANGÉLISTA

Lk. 2. 16. Gyorsan útra keltek,  
és megtalálták Máriát, Józsefet  
és a jászolban fekvő gyermeket.

## 14. Szeptett

(Kájoni: *Canticale catholicum*, 1677)

MÁRIA

Aludj, én kegyelmem,  
Aludj, én rózsám,  
kicsi gyenge szépem,  
ékes bimbóm.

## 12. Recitative and Choir

EVANGELIST

And suddenly there was with the angel  
a multitude of the heavenly host  
praising God, and saying:

CHOIR

Glory to God in the highest,  
and on earth peace,  
good will toward men.

## 13. Recitative and Trio

EVANGELIST

And it came to pass, as the angels were  
gone away from them into heaven, the  
shepherds said one to another:

(text from a trad. Hungarian Nativity play)

THIRD SHEPHERD

Rise quickly, shepherd boys!  
Thus said the angel, did you hear?  
Today you can see a Saviour,  
adorate him together with me!

THE THREE SHEPHERDS

Let us set out without delay,  
load the saddle-ass with the burden,  
today we can see a Saviour,  
let us adore him all!

SECOND SHEPHERD

But what can we offer to the child,  
who is revealed from the heaven?

THIRD SHEPHERD

I'll bring him a little milk.

SECOND SHEPHERD

And I'll bring a little cheese and bread.

FIRST SHEPHERD

And I'll bring him a little lamb.

THE THREE TOGETHER

Let us set out &c.  
Let's start! Go! Make haste!

EVANGELIST

And they came with haste, and found  
Mary, and Joseph, and the babe lying in  
a manger.

## 14. Septuor

(from Kájoni's *Canticale catholicum*, 1677)

MARY

Sleep O my grace,  
Sleep O my rose,  
the little fair and tender one,  
my precious bud.

Dormi, parve foscule,  
florum Imperator,  
bellule, tenellule,  
dormi mi amator.

Dormi campi lilium,  
collium ligustrum,  
bellulum, tenellulum,  
dormi flos amoru.

Dormi mi amorcule,  
domitor amorum,  
bellule, tenellule,  
tibi dat cor thorum.

#### TRES PASTORES

Ave o regule, Iesu noster,  
hic nobis inventus valde pauper,  
sis semper custodia  
nostra, mortis victoria!

PASTOR PRIMUS  
En, Iesule carissime,  
parum lactis præbeo.

PASTOR SECUNDUS  
En, Iesule carissime,  
caseolum præbeo.

PASTOR TERTIUS  
En, Iesule carissime,  
hunc agnillum præbeo.

TRES PASTORES  
Ave o regule, Iesu noster,  
hic nobis inventus valde pauper,  
sis semper custodia  
nostra, mortis victoria!

MARIA  
Omnibus sit vestrum, pastores, gratia,  
  
in cœlis corona vobis reposita,  
  
et vos infinita maneant gaudia.

MELCHIOR  
Ave noster Iesule, Iesule,  
tres magos nos aspice.  
Stella flagrans antecessit,  
pedes it quem tempus pressit,  
agnus ait certo cepisse  
hic te sedem, Iesu Christe.  
Melchior rex sum – Deus,  
me iuva propitius!

Aludj, kis virágocska,  
virágok Uralkodója,  
kicsi gyenge szépem,  
aludj, szerelmesem.

Aludj, mezők lilioma,  
dombok fagyalvesszeje,  
kicsi gyenge szépem,  
aludj, szeretet virága.

Aludj, én szerelmeeském,  
szeretet leigázója,  
kicsi gyenge szépem,  
szívem nyújt neked nyoszolyát.

(magyar népi betlehemes szöveg)

HÁROM PÁSZTOR  
Üdvözlegy, ó Jézus, kiskirályunk,  
kit nagy szegénységben itt találunk,  
légy mindenkor oltalmunk,  
halálunkkor diadalmunk!

I. PÁSZTOR  
Íme, édes kis Jézuskám,  
hoztam egy kis tejecskét.

II. PÁSZTOR  
Íme, édes kis Jézuskám,  
hoztam egy kis sajtocskát.

III. PÁSZTOR  
Íme, édes kis Jézuskám,  
hoztam egy kis báránnykát.

HÁROM PÁSZTOR  
Üdvözlegy, ó Jézus, kiskirályunk,  
kit nagy szegénységben itt találunk,  
légy mindenkor oltalmunk,  
halálunkkor diadalmunk!

MÁRIA  
Köszönöm, pásztorok, mindhárman  
tinéktek.  
Kívánom, hogy mennyben koronát  
nyerjetek.  
És a véghetetlen örömben legyetek.

(József Attila: Betlehemi királyok)  
MENYHÁRT  
Adjonisten, Jézusunk, Jézusunk!  
Három király mi vagyunk.  
Lángos csillag állt felettünk,  
gyalog jártunk, mert siettünk,  
kis juhocska mondta - biztos  
itt lakik a Jézus Krisztus.  
Menyhárt király a nevem.  
Segíts, édes Istenem!

Sleep O little flower,  
and Emperor of flowers,  
little fair and tender one,  
sleep O my lover.

Sleep O lily of the field,  
and privet of the hills,  
the little fair and tender one,  
sleep O flower of love.

Sleep O my little love,  
and tamer of loves,  
little fair and tender one,  
the heart offers your couch.

(text from a trad. Hungarian Nativity play)

THREE SHEPHERDS  
Hail O Jesus, our little king,  
whom we find here in a great poverty,  
be our protection at all times,  
our victory at the hour of the death.

FIRST SHEPHERD  
Behold my dear Christ-Child,  
I brought you a little milk.

SECOND SHEPHERD  
Behold my dear Christ-Child,  
I brought you a little cheese.

THIRD SHEPHERD  
Behold my dear Christ-Child,  
I brought you a little lamb.

THE THREE SHEPHERDS  
Hail O Jesus, our little king,  
whom we find here in a great poverty,  
be our protection at all times,  
our victory at the hour of the death.

MARY  
Thank you all three, shepherds.

I wish you that you win the heavenly  
crown,  
and participate in the infinite happiness.

(Attila József: Kings of Bethlehem  
— translation by John P. Sadler)

MELCHIOR  
Little Jesus, God bless Thee, God bless Thee,  
Royal kings we are all three.  
Above us shone a blazing star,  
on foot we've come from very far.  
A little lamb so surely said  
that Jesus Christ lay here in bed.  
My name is King Melchior.  
Help me, help me, my dear Lord.

### CASPAR

Salve Dei tu proles, tu proles!  
Non sumus sacerdotes  
tætri. Fama te fert natum,  
pauperum regem creatum.  
Velimus te visitare,  
regnum cœli salutare!  
Caspar vocor – terreni  
tantum potitus regni.

### BALTHASAR

Ave noster Salvator, Salvator!  
Regni solis viator  
venit defectis botulis,  
detritis claris calceis;  
auro pugni nostri pleni,  
complet concava tus aëni.  
Balthasar en ego sum,  
qui sum rex Æthiopum.

### MARIA

Gratias vobis referto,  
Comitatis memor ero.

TRES MAGOS, TRES PASTORES  
Erubescit Maria, Maria,  
mater beatissima.  
Vix per imbre lacrimarum  
suum cernit Iesum carum.  
Surgit pastorum concentus,  
adest mammæ dandæ tempus.  
Cari reges, vespero  
vos valere iubeo!

CORO  
Gloria!

### 15. Coro

Puer natus in Bethlehem,  
Unde gaudet Jerusalem,  
Hic iacet in præsepio,  
Qui regnat sine termino, alleluia.

De Matre natus Virgine,  
Sine virili semine,  
Sine serpentis vulnere,  
De nostro venit sanguine, alleluia.

Cognovit bos et asinus,  
Quod puer erat Dominus.  
Intrantes domum invicem,  
Novum salutant Principem,

In carne nobis similis,  
Peccato sed dissimilis,  
Ut redderet nos homines,  
Deo et sibi similes, alleluia.

In hoc natali gaudio,  
Benedicamus Domino,  
Laudetur sancta Trinitas,  
Deo dicamus gratias, alleluia.

### GÁSPÁR

Istenfia, jónapot, jónapot!  
Nem vagyunk mi vén papok.  
Ügy hallottuk, megszülegettél,  
szegények királya lettél.  
Benéztünk hát kicsit hozzád,  
Üdvösségeink, égi ország!  
Gáspár volnék, afféle  
földi király személye.

### BOLDIZSÁR

Adjonisten, Megváltó, Megváltó!  
Jöttünk meleg országból.  
Fött kolbászunk minden elfogyott,  
fényes csizmánk is megroggyott,  
hoztunk aranyat hat marékkal,  
tömjént egész vasfazékkal.  
Én vagyok a Boldizsár,  
aki szerecseny király.

### MÁRIA

Köszönöm a kedvessétek,  
Nem felejtem el ezt néktek.

HÁROMKIRÁLYOK, 3 PÁSZTOR  
Irul-pirul Mária, Mária,  
boldogságos kis mama.  
Hulló könyne záporán át  
alig látja Jézuskáját.  
A sok pásztor minden muzsikál.  
Meg is kéne szoptatni már.  
Kedves három királyok,  
jóéjszakát kívánok!

KÓRUS  
Dicsőség!

### 15. Kórus

Gyermekek született Betlehemben,  
kinek öürül Jeruzsálem.  
Ím, itt fekszik egy jászolban az,  
aki uralkodik örökön-örökké. Alleluja.

Szűz anyától született,  
földi apa nélküli,  
mentes a kígyó mérgétől,  
a mi vérünk ből származik. Alleluja.

Az ökör és szamár a szomszéd jászolban  
felismerik, hogy a gyermek az Úr.  
És jönnék felajánlásakkal, hogy  
köszöntsék az újszülöttet, a Királyt.

Testben mihozzánk hasonlatos,  
ám a bűntelenségen különöző,  
minket, embereket, újra Istenhez  
és magához hasonlatossá tett. Alleluja.

Jöjjetek hát, és születése napján  
áldjátok az Urat:  
dicsértekké a Szentáromság,  
mondjunk hálát az Úrnak. Alleluja.

### JASPER

Good day to you, Son of God, Son of God,  
Silly old priests we are not.  
News of your birth has travelled far,  
King of the poor we've heard you are.  
Hence our little visitation,  
heaven's kingdom's our salvation.  
My name's Jasper and I think  
I'm a kind of worldly king.

### BALTHASAR

Greetings to you, Saviour, Saviour,  
Our land is much sunnier.  
All our sausage we have eaten,  
our fine boots look weatherbeaten,  
six handfuls of gold we have got,  
also incense in a big pot.  
King Balthazar, yes, that's me:  
The Saracen of the three.

### MARY

Thank you for your good will,  
I shall never forget it.

THREE KINGS & THREE SHEPHERDS  
Flushes-blushes sweet Mary, sweet Mary,  
little mother she's happy.  
Casting down her eyes she peers  
at her Jesus through her tears;  
hear the shepherds' music-playing,  
feeding time bears no delaying.  
Kindly three kings make your bow,  
I must bid you farewell now.

CHOIR  
Glory!

### 15. Choir

A Child is born in Bethlehem;  
Exult for joy, Jerusalem!  
Lo, He who reigns above the skies  
There, in a manger lowly, lies. Alleluia.

He comes, a maiden mother's Son,  
Yet earthly father hath He none;  
And, from the serpent's poison free,  
He owned our blood and pedigree.  
Alleluia.

The ox and ass in neighbouring stall  
See in that Child the Lord of all.  
And enter with their offerings,  
To hail the new-born King of Kings.

Our feeble flesh and His the same,  
Our sinless kinsman He became,  
That we, from deadly thrall set free,  
Like Him, and so like God, should be.  
Alleluia.

Come then, and on this natal day,  
Rejoice before the Lord and pray.  
And to the Holy One in Three  
Give praise and thanks eternally.  
Alleluia.

# Oratorium tempore nativitatis Christi

secundum evangelistam Ioannem et Lucam

1. Coro

Parte prima

**Adagio misterioso** ♩ = 56

GYÖNGYÖSI Levente, 2013.

Soprano

Alto

C O R O

Tenore

Basso

Violino I

Violino II

Viola

Violoncello

Contrabasso

*pp sempre*

5

con sord.

Vlc.

Cb.

*pp sempre*

Musical score for strings (Vcl., Cb.) showing measures 9-10. The score consists of two staves. The top staff is for the Violoncello (Vcl.), and the bottom staff is for the Double Bass (Cb.). The music is in common time. Measure 9 starts with a sixteenth-note pattern in the Vcl. staff, followed by eighth-note pairs. The Cb. staff has sustained notes. Measure 10 begins with eighth-note pairs in the Vcl. staff, followed by sixteenth-note patterns. The Cb. staff continues with sustained notes. Measure 11 starts with sixteenth-note patterns in the Vcl. staff, followed by eighth-note pairs. The Cb. staff has sustained notes.

Musical score for strings (V-la, Vlc., Cb.) showing measures 13-15. The score includes dynamic markings *pp* *sempre* and performance instructions *con sord.* and *3*.

Measure 13: V-la plays eighth-note pairs with grace notes. Vlc. and Cb. play eighth-note pairs.

Measure 14: V-la plays eighth-note pairs with grace notes. Vlc. and Cb. play eighth-note pairs.

Measure 15: V-la plays sixteenth-note patterns. Vlc. and Cb. play eighth-note pairs.

17

con sord.

Vln. II

V-la

Vlc.

Cb.

*pp*

*poco a poco cresc.*

*3*

*poco a poco cresc.*

*poco a poco cresc.*

Musical score for orchestra, page 21, measures 1-4. The score includes parts for Vln. I, Vln. II, V-la, Vlc., and Cb. Measure 1: Vln. I rests. Measure 2: Vln. II (3), V-la (3), Vlc. (3). Measure 3: Vln. II (p), V-la (p), Vlc. (p). Measure 4: Vln. II (div.), V-la (p), Vlc. (p), Cb. (p).

Musical score for orchestra, page 24, measures 1-2. The score includes parts for Vln. I, Vln. II, V-la, Vlc., and Cb. Measure 1: Vln. I rests. Vln. II plays eighth-note pairs. V-la plays eighth-note pairs. Vlc. plays sixteenth-note patterns. Cb. rests. Measure 2: Vln. II continues eighth-note pairs. V-la begins a sixteenth-note pattern labeled 'div.'. Vlc. continues sixteenth-note patterns. Cb. begins a sixteenth-note pattern. Dynamics: *mp* in measure 1, *mp* in measure 2.

26

S. *p sussurando*  
In prin - ci-pi-o e - rat Ver - bum.

A. *p sussurando*  
In prin - ci-pi-o e - rat Ver - bum.

T. *p sussurando*  
In prin - ci-pi-o e - rat Ver - bum.

B. *p sussurando*  
In prin - ci-pi-o e - rat Ver - bum.

Vln. I      senza vibr.  
*p dolce ten.*

Vln. II      *pp*      uniti  
*p*

V-la      *pp*      unite  
*p*

Vlc.      *pp*      *p*      3

Cb.      *pp*

29

S. *mp*  
Et, et Ver-bum e - rat a-pud

A. *mp*  
Et, et Ver-bum e - rat a-pud

T. *mp*  
8 Et, et Ver-bum e - rat a-pud

B. *mp*  
Et, et Ver-bum e - rat a-pud

Vln. I

Vln. II div.

V-la div.

Vlc.

Cb.

32

S. De - um,

A. De - um,

T. 8 De - um,

B. De - um,

Vln. I *mp*

Vln. II *mp* uniti

V-la unite, poco a poco senza sord.

Vlc. poco a poco senza sord.

Cb. *mp*

*mf* et De - us e - rat

*mf* et De - us e - rat

*mf* et De - us e - - rat

*mf* et De - us e - - rat

34

S. *p dolce*  
Ver - bum, hoc e - rat in prin - ci - pi - o a - pud

A. *p dolce*  
Ver - bum, hoc e - rat in perin - ci - pi - o a - - pud

T. *p dolce*  
8 Ver - bum, hoc e - rat in prin - ci - pi - o a - pud

B. *mfpp*  
Ver - bum, hoc, \_\_\_\_\_ hoc e - rat hoc, \_\_\_\_\_ hoc

Vln. I

Vln. II *pp*

V-la *mfp*

Vlc. *3* *mfp*

Cb. *mfp* *mfp*

36      **accel.**  
*poco a poco cresc.*

S. De - um, o - mni - a, o mni - a per i - psum fa - cta

A. De - um, o - mni - a, o mni - a per i - psum fa - cta

T. De - um, o - mni - a, o mni - a per i - psum fa - cta

B. e - rat, o - mni - a, o mni - a per i - psum fa - cta

Vln. I

Vln. II      *poco a poco cresc.*

V-la      *poco a poco cresc.*      div.      *poco a poco cresc.*      *tr.*

Vlc.      *poco a poco cresc.*      div.

Cb.      *poco a poco cresc.*      *ten.*      *3*      *3*      *3*

38 *mf*

S. sunt, et si - ne i - pso fa - ctum est ni - hil, ni -

A. sunt, et si - ne i - pso fa - ctum, fa - ctum est ni - hil, ni -

T. <sup>8</sup> sunt, et si - ne i - pso fa - ctum est ni - hil, ni -

B. sunt, et si - ne i - pso fa - ctum est ni - hil, ni -

*f* *sf*

Vln. I div. *mf senza vibr.!* *f*

Vln. II *mp ten., cresc.* *f*

V-la *mp cresc.* *f*

Vlc. *mp cresc.* *f*

Cb. *mp cresc.* *f*

**Con moto**  $\text{J} = 88$

**p cresc. molto**

S.      hil,    quod    fa - ctum    est,    fa - ctum    est    ni - hil,    ni - hil,  
A.      hil,    quod    fa - ctum    est,    fa - ctum    est    ni - hil,    ni - hil,  
T.      hil,    quod    fa - ctum    est,    fa - ctum    est    ni - hil,    ni - hil,  
B.      hil,    quod    fa - ctum    est,    fa - ctum    est    ni - hil,    ni - hil,

Vln. I      p cresc. molto

Vln. II      uniti    div.    p cresc. molto

V-la      unite    div.    p cresc. molto

Vlc.      uniti    div.    p cresc. molto

Cb.      p cresc. molto

**Allegro aperto**  $\text{♩} = 156$

**S.** *ni - hil, quod fa - ctum est!*

**A.** *ni - hil, quod fa - ctum est!*

**T.** *ni - hil, quod fa - ctum est!*

**B.** *ni - hil, quod fa - ctum est!*

**Vln. I** *uniti* **Vln. II** *uniti* **V-la** *unite* **Vlc.** *uniti* **Cb.**

**ff** **p** **ff** **ff** **ff**

48

S.

A.

T.

B.

Vln. I

Vln. II

V-la

Vlc.

Cb.

uniti

*mp*

div.

unite

*p*

pizz.

*p*

53 *mp con anima*

S. In - i - pso vi - ta e - rat,

A. Vi - ta e - rat,

T. Vi - ta e - rat,

B. Vi - ta e - rat,

Vln. I uniti

Vln. II

V-la

Vlc.

Cb.

div.



63

S. e - rat, et vi - ta

A. e - rat, et vi - ta,

T. 8 e - rat, et vi - ta,

B. e - art

**p**

Vln. I div.

**p**

Vln. II

**p**

V-la non div.

**p**

Vlc. **mp**

Cb. arco **p**

68 *mp*

S. e - - rat lux ho - mi -

A.

T.

B.

Vln. I

Vln. II

V-la non div.

Vlc.

Cb.



74

S. *p*

A. *p*

T. *p*

B. *p*

Vln. I

Vln. II

V-la

Vlc.

Cb.

*p sotto voce*  
et

77

S. *p sotto voce*

A.

T. *p sotto voce*

B. *p sotto voce*

Vln. I

Vln. II

V-la

Vlc.

Cb.

et lux in te - ne - bris

et lux in

et lux in

et lux in

*pp* *p* *pp* *p* *pp* *p* *pp*

*pp* *p* *pp* *p* *pp* *p* *pp*

*pp* *p* *pp* *p* *pp*

*mf* *mp* *p*

*mf* *mp* *p*





88 *sf*

S. lu - cet, in ipso

A. lu - cet, in ipso

T. lu - cet, in ipso

B. lu - cet, in ipso

Vln. I *sf* non div.

Vln. II *sf* div.

V-la *sf* non div.

Vlc. *sf* uniti *f* ff

Cb. *sf* *f* ff

92

S. vi - ta e - rat, in i - pso

A. vi - ta e - rat, vi - ta,

T. vi - ta e - rat, vi - ta,

B. vi - ta, e - rat, vi - ta,

Vln. I v. uniti ff

Vln. II v. mp p div. ff

V-la v. p ff

Vlc. v. pizz. arco ff

Cb. v. pizz. arco ff

97 *sforzando*

S. vi - ta e - rat, et te - ne-bræ *pp sotto voce*

A. vi - ta e - rat, et te - ne-bræ *pp sotto voce*

T. vi - ta e - rat, et te - ne-bræ *pp sotto voce*

B. vi - ta e - rat, et te - ne-bræ *pp sotto voce*

Vln. I *sforzando* *pianissimo* *pianissimo* *pianissimo* *pianissimo*

Vln. II *sforzando* *mezzo-pianissimo* *pianissimo* *pianissimo* *pianissimo*

V-la *sforzando* *pianissimo* *pianissimo* *pianissimo* *pianissimo*

Vlc. *pianissimo* *pianissimo* *pianissimo* *pianissimo* *pianissimo*

Cb. *pianissimo* *pianissimo* *pianissimo* *pianissimo* *pianissimo*

S.

A.

T.

B.

Vln. I

Vln. II

V-la

Vlc.

Cb.

The musical score consists of eight staves. The top four staves (Soprano, Alto, Tenor, Bass) are vocal parts, each with lyrics: "e - am non com - pre-hen - de - runt," repeated across four measures. The bottom four staves (Violin I, Violin II, Cello, Double Bass) are instrumental parts. Violin I and Violin II play eighth-note patterns in measures 1-3, followed by a diminution in measure 4. Cello and Double Bass play eighth-note patterns in measures 1-3, followed by a diminution in measure 4. Measure numbers 102 are indicated at the top left of the vocal staves.

S. 106

S. non, non.

A. non, non.

T. non, non.

B. non, non.

Vln. I

Vln. II

V-la

Vlc.

Cb.

*pp*

*dimin.*

*ppp*

*ppp*

*ppp*

*ppp*

## 2. Recitativo

**quasi andante**  $\text{♩} = 80$ 

**EVANGELISTA**

*p*

Fu - it ho - mo mis - sus a De - o, cu - i no - men e - rat Io - an - nes; hic

**Violino I**

**Violino II**

**Viola**

**Violoncello**

**Contrabasso**

**EVANG.**

4

ve - nit in te - sti - mo - ni - um, ut te - sti - mo - nu - um per-hi - be -

**EVANG.**

7

ret de lu - mi - ne, ut o - mnes cre - de - ret in il - lum. Non e - rat il - le

**EVANG.**

11

sostenuto  $\text{♩} = 66$

*pp*

lux, non e - rat il - le lux, sed ut te - sti - mo - ni - um per-hi -

**quasi andante**  $\text{♩} = 80$

*p*

**EVANG.**

14

accel. *cresc.*

3 3 be - ret de lu - mi - ne, lu 3 3 3 mi -